

Werkboek Module 1

Opleiding leerplicht
professional

Het Fundament

www.leerplichtacademie.nl

Before We Begin!

In dit werkboek vind je alle informatie uit de video's met daarbij alle uitwerkingen van wetteksten, toelichtingen, uitleg, opdrachten en natuurlijk de vele praktijktoepassingen.

Je zult ongetwijfeld nog heel veel vragen hebben na het zien van de video's en het maken van de opdrachten in dit werkboek. Dat is helemaal niet gek. Je kunt deze vragen stellen in onze Q&A, maar ook inbrengen in de community.

Er staan opdrachten beschreven die aansluiten bij de video's van de modules. Maak deze opdrachten na of tijdens het bekijken van de video's. De opgedane kennis komt zeker weer van pas bij de volgende modules. Ook staan er links naar verschillende websites waar je uitgebreide en aanvullende informatie kunt vinden over het onderwerp. De website links staan in een apart kader en zijn te herkennen aan **deze kleur**.

In ons werkveld krijg je te maken met veel afkortingen.

Achter in ieder werkboek vind je de meest voorkomende afkortingen op een rij. Fijn om straks bij de hand te hebben en dit voorkomt heel veel opzoekwerk.

Er is veel informatie te vinden op het internet over het werkveld van leerplicht.

Om dit werkboek actueel te houden worden de verwijzingen (links) naar de diverse websites regelmatig gecontroleerd op juistheid en actualiteit.

Werkt een linkje niet? Wil dit dan even melden via **info@leerplichtacademie.nl**

Zo zorgen we er voor dat de informatie juist en actueel blijft.

Resumé...

- Deze online opleiding is opgebouwd uit 4 modules. Iedere module bestaat uit een aantal video's en een werkboek.
- Jij bepaalt zelf jouw tempo!
- Doorloop het programma in de juiste volgorde: bekijk de video's, onderneem de actie(s) en zorg dat je alle opdrachten hebt gemaakt voordat je naar de volgende module gaat.
- Stel jouw inhoudelijke vragen in de Q&A of via de community. Daar is het mogelijk om met anderen cursisten/ leerplichtambtenaren je vragen te delen, inspiratie op te doen en met elkaar te sparren. Via de besloten community ontvang je een link voor de live Q&A.
- Heb je andere vragen of opmerkingen? Stuur een mail naar info@leerplichtacademie.nl
We helpen je heel graag verder!

Wij wensen je heel veel succes en plezier!

Henriëtte
&
Marie-José

MODULE 1: HET FUNDAMENT

1.1 Jij als leerplichtambtenaar

1.2 De basis van verplicht leren

- Leerplicht en kwalificatieplicht

1.3 Uitvoeren, voorkomen en handhaven

- De wettelijke taken
- De preventieve taken
- De handhavende taken

1.4 De MAS; jouw gids naar effectieve interventies

1.5 De gemeentelijke organisatie

1.6 “Dat verklaar en beloof ik”

1.7 De leerplichtambtenaar in actie

- Talenten en krachten
- Netwerkdynamiek
- Morele complexiteit

1.8 De school en passend onderwijs

- Samenwerking maakt het verschil
- Passend onderwijs
- Vermindering onderwijstijd
- Schorsen en verwijderen

1.1 Jij als de leerplichtambtenaar.

De 10 basisprincipes voor jou als leerplichtambtenaar

1

Niks mag herleidbaar zijn!

Zorg dat je integer blijft, ten alle tijden!

2

Doe wat je zegt en zeg wat je doet!

Afspraak is afspraak. Geef jezelf wat extra ruimte om zaken goed uit te zoeken en dingen helder te krijgen.

3

Stel vragen!

Vaak zijn jouw vragen ook de vragen die een ander heeft. Dus schroom niet en stel ze gewoon. Probeer zoveel mogelijk open vragen te stellen.

4

Trek niet te snel conclusies!

Zorg dat je de feiten op tafel krijgt en ga niet uit van aannames.

5

Kom er later op terug!

Communiceer open en eerlijk. Het is niet erg om toe te geven dat je het even niet weet en er later op terug komt.

6

Als je het niet snapt? Dikke kans dat de ander het ook niet begrijpt!

Probeer eerst voor jezelf het verhaal helder te hebben en leg het dan uit aan de ander.

7

Start de dag met een grote taak!

Onderzoek heeft uitgewezen dat we in de ochtend het meest productief zijn.

8

Creatieve visie!

Durf out of the box te denken, die vrijheid heb je.

9

Neem de tijd voor de ander en zorg voor een open en positieve houding.

Deze houding is voelbaar, zowel positief als negatief.

10

Soms is zwijgen even goed!

Deel even niet je mening en probeer oprecht te luisteren. Bekijk de situatie van een afstandje en probeer niet direct te handelen. Stel jezelf de vraag: wat vind ik hier nu echt van?

“

*De kwaliteit van wat je geeft,
bepaalt de kwaliteit van wat
je zult ontvangen*

”

1.2 De basis van verplicht leren

Als je gaat zoeken op internet vind je meerdere sites met informatie over **de Leerplichtwet 1969**.

Ons advies is om de wettekst op hoofdlijnen door te nemen. De belangrijkste onderdelen zullen nog uitvoerig worden behandeld in deze en in de volgende modules. Wel goed om al wat kennis op te doen.

We benoemen een aantal wetsartikelen waar je in de praktijk veel mee te maken gaat krijgen en passen het toe in de praktijk.

In 1969 werd de Leerplichtwet ingevoerd, vanaf dat moment heet de wet “Leerplichtwet 1969”. Doel van de Leerplichtwet is het recht van kinderen op onderwijs te verzekeren en te zorgen dat jongeren zodanig zijn toegerust met kennis en vaardigheden dat zij een zelfstandige plaats in de samenleving kunnen verwerven. De leerplichtambtenaar houdt toezicht op naleving van de Leerplichtwet 1969 en is dus toezichthouder.

Leerplicht & Kwalificatieplicht

Alle kinderen tussen 5 en 16 jaar die in Nederland wonen, zijn leerplichtig. Dit geldt ook voor kinderen van asielzoekers en vreemdelingen.

De meeste kinderen gaan al naar school als ze 4 jaar zijn. Maar zij vallen dan nog niet onder de Leerplichtwet 1969 en zijn dus nog niet leerplichtig. De leerplicht begint op de eerste dag van de nieuwe maand nadat het kind 5 jaar is geworden. Ouders of verzorgers zijn volgens de leerplichtwet verplicht om hun leerplichtige kinderen in te schrijven op een school en de kinderen moeten deze school ook bezoeken. Vanaf dat moment zijn ouders of verzorgers ook strafbaar als zij hun kinderen thuishouden.

In de praktijk:
Johan wordt op 4 november 5 jaar.
Hij is in dat jaar per 1 december leerplichtig

Einde leerplicht

De leerplicht duurt tot en met het einde van het schooljaar. Een kind dat in het schooljaar 16 jaar wordt, moet het schooljaar dus eerst nog afmaken. Een schooljaar loopt van 1 augustus tot en met 31 juli. Als een kind minimaal 12 volledige schooljaren naar school is geweest, is de leerplicht ook afgelopen. Een groep overslaan op de basisschool telt toch mee als volledig schooljaar.

In de praktijk:

Als een jongere op de basisschool van groep 6 naar groep 8 is gegaan (groep 7 overgeslagen) dan wordt dat geteld als 8 schooljaren.

Kwalificatieplicht voor jongeren van 16 en 17

De kwalificatieplicht is een van de maatregelen van de Rijksoverheid om schooluitval van jongeren tegen te gaan. De maatregel moet de kansen van startende jongeren op de arbeidsmarkt vergroten. Jongeren tussen 16 en 18 jaar die geen **startkwalificatie** hebben, hebben een kwalificatieplicht. Een startkwalificatie betreft (minimaal) een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2 of hoger).

De kwalificatieplicht komt dus na de leerplicht. Die loopt tot en met het einde van het schooljaar waarin je 16 jaar wordt. De kwalificatieplicht duurt tot de dag dat je een startkwalificatie hebt gehaald, of tot de dag dat je 18 jaar wordt.

De kwalificatieplicht geldt niet voor jongeren die onderwijs hebben gevolgd in het praktijkonderwijs. Als een leerling onderwijs heeft gevolgd in het uitstroomprofiel arbeidsmarktgericht of dagbesteding op het voortgezet speciaal onderwijs (vso), is deze ook niet meer kwalificatieplichtig.

De kwalificatieplichtige jongeren moeten volledig dagonderwijs volgen. Zij mogen niet voltijd werken. Volgt een leerling de **beroepsbegeleidende leerweg (bbl)** in het mbo? Dan kan hij/zij leren en werken combineren. Volledig werken mag niet zolang de leerling kwalificatieplichtig is. Ook niet als hij/zij tussen 2 opleidingen in zit.

Leerlingen tussen de 18 en 23 jaar zijn niet meer verplicht om een startkwalificatie te halen of naar school te gaan. Toch vergroot een diploma de kansen op de arbeidsmarkt. Daarom werken **scholen en gemeenten samen met Doorstroompunt-regio's**. Een doorstroommedewerker helpt bij het terugkeren naar een passende opleiding, naar een combinatie van school en werk of bij het vinden van andere hulp of zorg.

De kwalificatieplicht geldt niet als:

- De leerling een schooldiploma of getuigschrift van de praktijkschool heeft.
- De leerling op een speciale school zit omdat deze zeer moeilijk leert of een verstandelijke of een lichamelijke beperking heeft.
- De leerling op grond van de Leerplichtwet een vrijstelling van de plicht tot inschrijving op een school heeft gekregen.

Leerplichtwet 1969 Artikel 2

LPW Artikel 2. Verantwoordelijke personen

- 1. Degene die het gezag over een jongere uitoefent, en degene die zich met de feitelijke verzorging van een jongere heeft belast, zijn verplicht overeenkomstig de bepalingen van deze wet te zorgen, dat de jongere als leerling van een school staat ingeschreven en deze school na inschrijving geregeld bezoekt. Bij de inschrijving wordt een van overheidswege verstrekt document overgelegd waarop de gegevens van de jongere betreffende zijn geslachtsnaam, voorletters, geboortedatum, geslacht en burgerservicenummer zijn vermeld. Bij gebrek aan een burgerservicenummer wordt zo mogelijk het onderwijsnummer van de jongere overgelegd. Indien de in de eerste volzin bedoelde personen bij de inschrijving aannemelijk hebben gemaakt dat zij geen burgerservicenummer of onderwijsnummer van de jongere kunnen overleggen, leggen zij het burgerservicenummer of onderwijsnummer van de jongere over aan de school zodra zij daarvan kennis hebben verkregen.*
- 2. De in het eerste lid bedoelde verplichtingen gelden niet voor zover de daarin bedoelde personen kunnen aantonen dat zij daarvoor niet verantwoordelijk kunnen worden geacht.*
- 3. De jongere die de leeftijd van 12 jaren heeft bereikt, is verplicht overeenkomstig de bepalingen van deze wet de school waaraan hij als leerling staat ingeschreven, geregeld te bezoeken, onverminderd het bepaalde in het eerste lid*

Artikel 2 in de praktijk:

De ouders die gezag hebben over de leerplichtige of de feitelijke verzorgers (dit kunnen ook pleegouders zijn) zijn verantwoordelijk voor de aanmelding/inschrijving en het schoolbezoek van het leerplichtige kind. De LPA kan hen aanspreken op deze verantwoordelijkheid als er geen inschrijving bij een school is, maar ook als er sprake is van verzuim (spijbelen). De ouders zijn verantwoordelijk voor de inschrijving en het schoolbezoek van hun leerplichtige kind.

- Hoe weet je of de ouder ook daadwerkelijk gezag heeft? Dit is op te vragen bij het gezagsregister. In de meeste gevallen zijn de ouders die geregistreerd staan in het leerling dossier ook de gezaghebbende ouders.

- Als de leerling nog geen BSN-nummer heeft, bijv. vluchtelingen of kinderen die illegaal in Nederland verblijven, dan kunnen zij ingeschreven worden onder een onderwijsnummer bij de school/onderwijsinstelling.
- Een leerling van 12 jaar en ouder is zelf ook verantwoordelijk voor zijn/haar schoolbezoek. Je mag de leerling dan ook aanspreken op het schoolverzuim.
- Als ouders niet voldoen aan deze inschrijvingsplicht dan spreken we van absoluut verzuim. De ouders kunnen door de LPA verantwoordelijk worden gesteld en zo nodig kan hiervoor proces-verbaal worden opgemaakt.
- De leerling en ouders zijn beiden verantwoordelijk te stellen voor het “geregeld” schoolbezoek.

Leerplichtwet 1969 Artikel 4

Artikel 4. Begin en einde van de verplichting tot geregeld schoolbezoek

- 1. De verplichting om te zorgen, dat een jongere de school waar hij als leerling staat ingeschreven, geregeld bezoekt, begint op de dag waarop hij na inschrijving op die school kan plaats nemen, en eindigt tegelijk met de verplichting om te zorgen, dat hij als leerling van een school staat ingeschreven.*
- 2. Het schoolbezoek vindt geregeld plaats, zolang geen les of praktijktijd wordt verzuimd.*

Artikel 4 in de praktijk:

- Als een leerling op een school is ingeschreven dient de school een onderwijsprogramma aan te bieden.
- Vaak start de leerling al eerder en volgt de administratieve inschrijving later.
- Zodra de leerling is uitgeschreven bij de school zijn er geen wederzijdse verplichtingen meer.

Noot: Een school mag een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling die jonger is dan 18 jaar niet zomaar uitschrijven. De school heeft samen met het bestuur van de school en het SWV (samenwerkingsverband) een zgn. inspanningsverplichting.

Artikel 4b. Begin en einde verplichting tot inschrijving

De verplichting, bedoeld in [artikel 4a, eerste lid](#), vangt aan direct na het einde van de leerplicht, bedoeld in [paragraaf 2](#) van deze wet, en eindigt zodra de jongere de leeftijd van 18 jaar bereikt of een startkwalificatie heeft behaald.

Artikel 4b in de praktijk:

- Een leerling van 17 jaar die een startkwalificatie heeft behaald (havo/vwo diploma of een mbo-niveau 2) mag door de school worden uitgeschreven.
- Ook als de leerling het diploma heeft behaald mag de school de leerling uitschrijven. Voorbeeld: Een 17-jarige behaalt het vmbo-diploma. De school mag uitschrijven maar de leerling is nog wel kwalificatieplichtig en moet ingeschreven worden bij een vervolgopleiding. De school heeft, in het kader van voortijdig schoolverlaten, de verantwoordelijkheid om de overstap naar een vervolgopleiding te blijven volgen.

Artikel 4c. De invulling van de verplichting tot geregeld schoolbezoek

1 De jongere die als leerling, vavo-student of mbo-student van een school of instelling staat ingeschreven op grond van [artikel 4a, eerste lid](#), is verplicht het volledige onderwijsprogramma, het volledige programma van de combinatie leren en werken, het onderwijsprogramma, bedoeld in [artikel 2.107b, tweede lid](#), of [2.107l, tweede lid](#), van de [Wet voortgezet onderwijs 2020](#) respectievelijk het onderwijsprogramma dat is vormgegeven volgens een samenwerkingsovereenkomst als bedoeld in [artikel 2.100, eerste lid](#), of [2.109, derde lid](#), van die wet, te volgen dat door die school of instelling wordt aangeboden.

2 De jongere voldoet aan de verplichting, bedoeld in [artikel 4a, eerste lid](#), om de school of instelling na inschrijving geregeld te bezoeken, zolang hij geen les of praktijktijd verzuimt anders dan op een van de gronden, bedoeld in [artikel 11](#).

Artikel 4c in de praktijk:

- De leerling dient alle (praktijk) lessen aanwezig te zijn volgens het rooster van de school. Dit geldt ook voor stagedagen/-uren. Afwezigheid bij stage telt ook als verzuim.

1.3 Uitvoeren, voorkomen en handhaven

Met de komst van de nieuwe Leerplichtwet is ook de functie van leerplichtambtenaar ontstaan. De leerplichtambtenaar is toezichthouder, m.a.w. de leerplichtambtenaar houdt toezicht op de naleving van de Leerplichtwet en heeft de wettelijke en primaire kerntaak het recht op onderwijs van leerlingen te bewaken en erop toe te zien dat het leerrecht wordt gewaarborgd.

De leerplichtambtenaar kan bemiddelen, verbinden of verwijzen naar de juiste instantie of voorlichting geeft aan ouders, scholen of leerlingen. Het is belangrijk om te weten dat de leerplichtambtenaar geen boetes uitdeelt. Hier is nog wel eens verwarring over. De leerplichtambtenaar is ook geen hulpverlener. Google maar eens op deze titel en sta versteld van wat je allemaal tegenkomt op het internet.

Leerplichtwet 1969 Art. 16

Artikel 16 Leerplichtwet 1969 Leerplichtambtenaren.

- 1. Het toezicht op de naleving van deze wet anders dan door de hoofden is opgedragen aan het college van burgemeester en wethouders. Het college van burgemeester en wethouders wijst daartoe een of meer ambtenaren aan.*
- 2. Alvorens hun ambt te aanvaarden, leggen deze ambtenaren in handen van de burgemeester de eed of de belofte af, waarvan het formulier bij ministeriële regeling wordt vastgesteld.*

Artikel 16.1 en 16.2 in de praktijk:

Artikel 16.1: Iedere gemeente dient een leerplichtambtenaar in dienst te hebben als toezichthouder.

Artikel 16.2: Bij indiensttreding bij een gemeente zal de leerplichtambtenaar tweemaal de eed of belofte moeten afleggen. Een keer als (gemeente) ambtenaar en een keer als leerplichtambtenaar, deze laatste dient door de burgemeester te worden gedaan. Indien de leerplichtambtenaar ook BOA bevoegdheid krijgt zal hij/zij ook de eed/belofte moeten afleggen bij de korpschef van de politie. Het kan dus zijn dat je driemaal beëdigd wordt.

Artikel 16.3. Deze ambtenaren zijn bevoegd hun taak uit te oefenen ten aanzien van leerlingen, vavo-studenten of mbo-studenten die in Nederland een woon- of verblijfplaats hebben.

Artikel 16.3 in de praktijk:

Dit betekent dat op alle kinderen die op Nederlands grondgebied de LPW van toepassing is, en dat al deze kinderen recht hebben op onderwijs. Ook in Nederland verblijvende vluchtelingen zonder status of BSN hebben recht op onderwijs. Ook voor deze leerlingen is de Leerplichtwet 1969 van toepassing.

Artikel 16.4. Het college van burgemeester en wethouders stelt een instructie vast voor deze ambtenaren, die ten minste bevat:

- a. De wijze waarop de ambtenaren aan de in de artikelen 14, derde lid, 22 en 23 bedoelde taken uitvoering geven;*
- b. De wijze waarop de gevallen van schoolverzuim die ter kennis van de gemeente worden gebracht, worden behandeld;*
- c. De wijze waarop de ambtenaren bij de uitvoering van hun taken overleg plegen en samenwerken met hun ambtgenoten van de omliggende gemeenten;*
- d. De aanwijzing van de diensten en instellingen waarmee de ambtenaren bij de uitvoering van hun taken dienen samen te werken;*
- e. Een meldcode waarin stapsgewijs wordt aangegeven hoe de ambtenaren bij de uitvoering van hun taken omgaan met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling en die er redelijkerwijs aan bijdraagt dat zo snel en adequaat mogelijk hulp kan worden geboden.*

Artikel 16.4: Dit is de ambtsinstructie. Iedere gemeente dient deze op te stellen voor de leerplichtambtenaar.

Eén van de wettelijke taken uit de Leerplichtwet 1969 is dat het College van B&W een zogenaamde ambtsinstructie dient op te stellen.

In deze ambtsinstructie moet staan:

- De wijze waarop de leerplichtambtenaren aan de aangegeven taken uitvoering geven;
- De wijze waarop de gevallen van schoolverzuim worden behandeld;
- De wijze waarop de leerplichtambtenaren bij de uitvoering van hun taken overleg plegen en samenwerken met hun ambtgenoten van de omliggende gemeenten;
- De aanwijzing van de diensten en instellingen waarmee de leerplichtambtenaren bij de uitvoering van hun taken dienen samen te werken;
- Een meldcode waarin stapsgewijs wordt aangegeven hoe de leerplichtambtenaren bij de uitvoering van hun taken omgaan met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling en die er redelijkerwijs aan bijdraagt dat zo snel en adequaat mogelijk hulp kan worden geboden.

Opdracht 1

Informeer bij je gemeente naar de ambtsinstructie en neem deze goed door.

Artikel 16.5 De ambtenaren, (bedoeld in het eerste lid, tweede volzin), zijn belast met de opsporing van de bij deze wet strafbaar gestelde feiten, (onverminderd) artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 16.5: Dit betekent dat de leerplichtambtenaar ook een BOA (buitengewoon opsporingsambtenaar) bevoegdheid kan hebben. Niet iedere gemeente kiest ervoor om alle leerplichtambtenaren ook BOA te laten zijn! Sinds er steeds meer preventief gewerkt wordt en de komst van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) is het aantal processen-verbaal gedaald. We zullen in module 2 nog uitgebreid aandacht besteden aan de BOA.

Opdracht 2

Google BOA en zie wat je kunt vinden over BOA bevoegdheden en opleidingen.

Artikel 16.6 t/m 9 Betreft de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

- 1. Onder huiselijk geweld wordt verstaan: huiselijk geweld als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.*
- 2. Onder kindermishandeling wordt verstaan: kindermishandeling als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet.*
- 3. Het college van burgemeester en wethouders bevordert de kennis en het gebruik van de meldcode onder deze ambtenaren.*
- 4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld uit welke elementen een meldcode in ieder geval bestaat.*

De volledige meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling lees je [hier](#). Het is erg belangrijk om deze volledig door te nemen en goed op de hoogte te zijn van de meldcode.

Samenvattend de leerplichtambtenaar:

- 1** Ziet erop toe dat leerplichtigen op school staan ingeschreven en deze ook bezoeken.
- 2** Signaleert het wanneer directies van scholen niet voldoen aan de wet- en regelgeving op het gebied van verzuim.
- 3** Behandelt meldingen van ongeoorloofd verzuim en uitval door gesprekken te voeren met leerlingen, ouders en school.
- 4** Behandelt aanvragen inzake verlof (>10 dagen), vervangende leerplicht en vrijstelling.

De preventieve taken van de leerplichtambtenaar.

Tegenwoordig zijn de taken steeds meer preventief van aard, dus het vroegtijdig signaleren en daarmee voorkomen van verzuim of voortijdig schooluitval. Deze aanpak wordt in nauwe samenwerking met de school vormgegeven en kan per regio, gemeente of school verschillend zijn. Het is immers geen wettelijke taak.

Opdracht 3:

Informeer naar de preventieve taken die bij jouw gemeente zijn vastgelegd. Zijn er hierover protocollen of werkafspraken gemaakt met scholen (samenwerkingspartners)?

De handhavende taken van de leerplichtambtenaar.

Volgens Artikel 16, het belangrijkste artikel van de leerplichtwet 1969, kan de leerplichtambtenaar ook belast zijn met de opsporing van strafbare feiten. Hiervoor dien je de BOA (buitengewoon opsporingsambtenaar) bevoegdheid te behalen.

Je hebt dan de bevoegdheid tot het opmaken van een proces-verbaal als er sprake is van verwijtbaar schoolverzuim door een leerling en/of ouders. Onder verwijtbaarheid verstaan we het geval waarin ouders niets of niet genoeg doen om het verzuim te stoppen. Verwijtbaarheid van de leerling is mogelijk vanaf 12 jaar. Hier is sprake van als een leerling lessen blijft missen zonder een geldige reden en als er eerder al een waarschuwing of verwijzing naar bureau Halt is gegeven.

Een proces-verbaal tegen ouders is ook mogelijk als zij de leerplichtige jongere niet hebben ingeschreven op een school (dit noemen we absoluut verzuim).

Met discretionaire bevoegdheid heb je de vrijheid om naar eigen inzicht een besluit te nemen (beslissingsruimte). Een bevoegdheid waar je als leerplichtambtenaar zeer zorgvuldig mee moet omgaan. Het biedt ook veel mogelijkheden om mee te denken, mee te bewegen en maatwerk te leveren.

1.4 De MAS

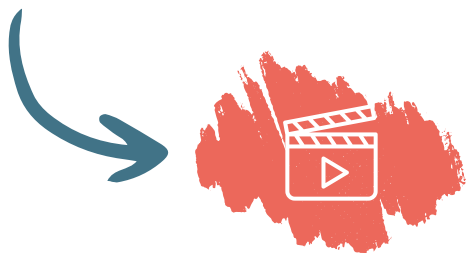
Jouw gids naar effectieve interventies

Methodische aanpak schoolverzuim

De MAS is in 2017 ontwikkeld door bureau Halt, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en Ingrado met het doel (langdurig) schooluitval te voorkomen.

Bij de aanpak van schoolverzuim is het belangrijk dat snel stappen worden gezet om (langdurig) schooluitval te voorkomen. Een eenduidige aanpak en duidelijkheid over wie wat doet in welke fase helpt daarbij. Deze aanpak is beschreven in de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS).

Bekijk hier nogmaals de film over de MAS en de MAS in de praktijk.

Opdracht 4:

Het kost even tijd maar het is zeker noodzakelijk om de MAS volledig door te nemen.

De MAS in de praktijk

Bijbehorende documenten

1.5 De gemeentelijke organisatie

Opdracht 5:

- Bijna iedere gemeente heeft tegenwoordig een soort van Intranet waar alle gemeentelijke informatie kan worden gevonden. Zoek op jouw intranet het organogram en vindt de afdeling of onderdeel waar jouw functie als leerplichtambtenaar onder valt.
- Ga op zoek naar beleidsonderdelen die betrekking hebben op jouw afdeling. Hierdoor krijg je goed zicht op de gemeentelijke opdracht die er ligt.
- Met welke andere gemeenten is er samenwerking? Misschien wel op het gebied van leerplicht?
- Hoe lopen de lijntjes? Weet in ieder geval wie de wethouders zijn van jouw gemeente.

1.6 Beedigingen; Dat verklaar en beloof ik

Je legt met de eed of belofte een verklaring af over de functieervulling als ambtenaar. De achterliggende gedachte is dat je hiermee uitspreekt dat je je bewust bent van je bijzondere positie in de samenleving. Je bent verplicht om de eed of belofte af te leggen. Voor elke nieuwe ambtenaar is het afleggen van de eed een moment om nadrukkelijk stil te staan bij de integriteitsaspecten die horen bij een functie bij de gemeente. De eedaflegging is één van de instrumenten om je als ambtenaar bewust te maken van jouw verantwoordelijkheid als gemeenteambtenaar.

Het verschil tussen de ambtseed en de ambtsbelofte is voornamelijk een religieus verschil. Bij een eed zweert men op de Bijbel en God en bij de belofte doe je dat niet.

Met de eed of belofte zweer of beloof je het volgende:

'dat ik trouw zal zijn aan de Koning en dat ik de Grondwet en alle overige wetten van ons land zal eerbiedigen'

'dat ik noch direct, noch indirect in welke vorm dan ook valse informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstverband'

'dat ik tot het verkrijgen van mijn dienstverband aan niemand iets heb geschonken of beloofd en dat ik dit ook niet zal gaan doen'

'dat ik tot het verkrijgen van mijn dienstverband van niemand giften heb aanvaard en aan niemand beloften heb gedaan en dat ik dit ook niet zal gaan doen'

'dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben'

'dat ik mij zal gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn en dat ik niets zal doen dat het aanzien van het ambt zal schaden.'

Bij de eed zeg je :

“Zo waarlijk helpe mij God Almachtig”

met daarbij het opsteken van 2 vingers van de rechterhand.

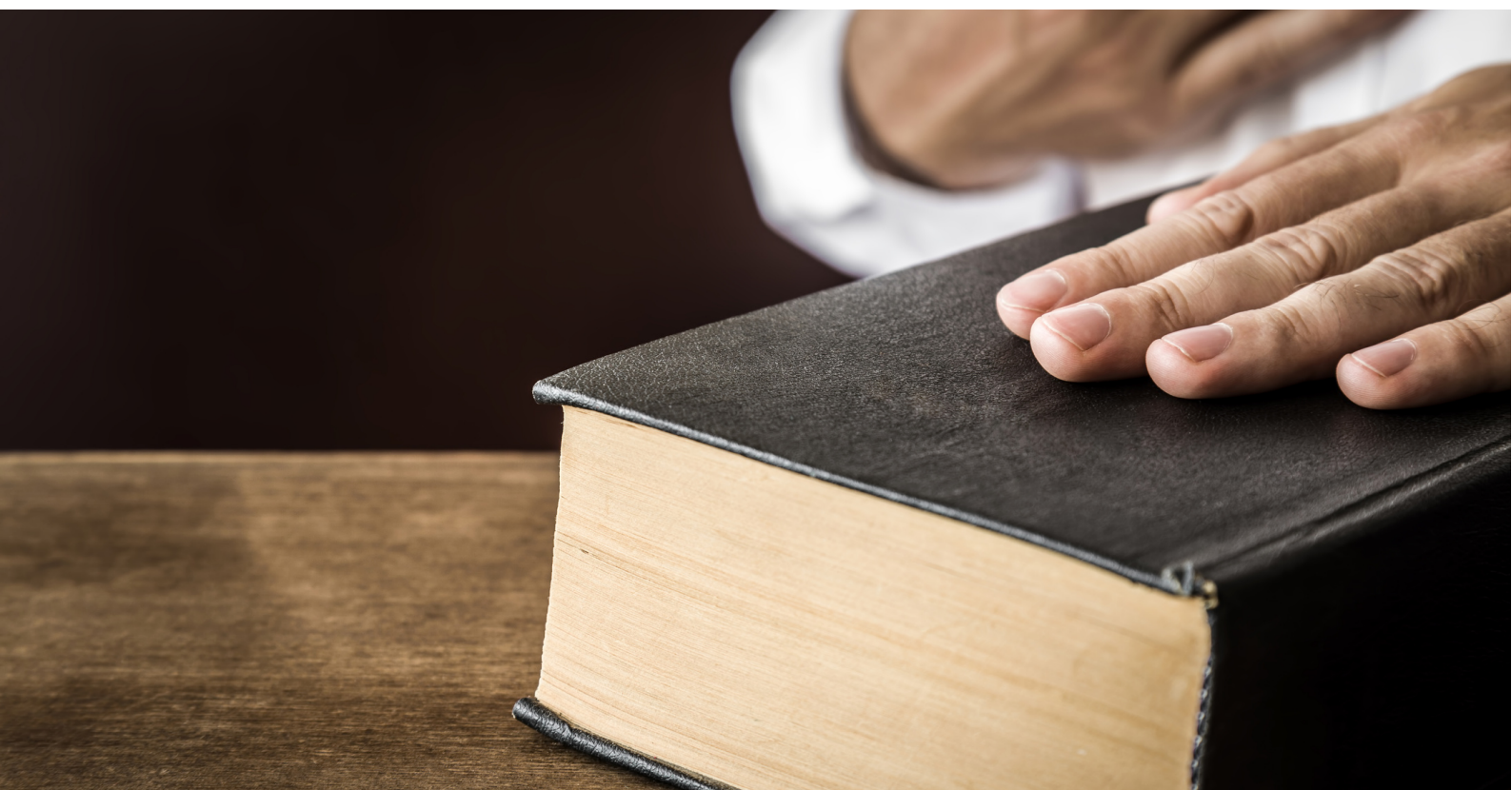
Bij de belofte zeg je:

“Dat verklaar en beloof ik”

Opdracht 6:

Informeer bij je leidinggevende wanneer jouw beëdiging zal plaatsvinden.

1.7 De leerplichtambtenaar in actie!

Sinds de invoering van de functie leerplichtambtenaar is de rol van de leerplichtambtenaar voortdurend in beweging en ontwikkeling geweest. Er is een duidelijke verandering en verschuiving te zien van taken en verantwoordelijkheden sinds de Jeugdwet door de gemeenten wordt uitgevoerd.

Het is belangrijk om te weten hoe jouw rol vanuit gemeentelijk beleid en aanpak er uit moet zien.

Maar nog belangrijker is hoe jij jezelf ziet als leerplichtambtenaar! Je dient wel ten alle tijden de leerplichtwet als uitgangspunt te nemen. Dat is en blijft de basis. Je hebt best wat vrijheid, maar daarbij moet altijd het belang van de leerling of jongere boven aan hebben staan.

Hieronder vind je een aantal handvaten die je kunnen helpen bij het ontwikkelen en vinden van een voor jou prettige aanpak.

1	Zorg dat je goed voorwerk verricht. Laat je goed informeren door school, hulpverlening e.d., zodat je een goed beeld kunt vormen van de problematiek en situatie.
2	Werk met een plan van aanpak, stel je doel. Wat wil je in deze situatie bereiken? Dat zal in de meeste gevallen zijn dat de leerling z.s.m. terug naar school gaat. Maar het doel kan ook zijn dat de leerling tot rust moet komen, moet bezinnen, of ga je je richten op behandeling en/of zorg.
3	Bepaal op welke wijze je vanuit jouw rol als leerplichtambtenaar in deze situatie helpend en/of ondersteunend kan zijn aan een leerling, ouders, school en wellicht ook betrokken hulpverleners. Maar onthoud dat jij, als leerplichtambtenaar, nooit de hulpverlener bent.
4	Bepaal wie de casusregie heeft. Bij een verzuimmelding zal dit de school zijn, maar het kan ook een betrokken hulpverlener zijn.

Talenten en krachten

Een leerplichtambtenaar is er vooral om met kinderen en ouders mee te denken en tot de kern van het probleem te komen. Wat is de oorzaak van het probleem? Je wijst mensen de weg en je geeft richting om schoolgang te bewerkstelligen. Het is je taak kinderen bewust te maken van het belang van onderwijs en hen weer in de schoolbanken te krijgen. Daar waar nodig moet de juiste zorg worden ingezet. Alleen in uitzonderlijke gevallen is de gang naar de rechter noodzakelijk.

Het werk van de leerplichtambtenaar vraagt dan ook:

- Overtuigingskracht
- Besluitvaardigheid
- Initiatief nemen
- Doelbewust zijn
- Analytisch werken en denken
- Een kei in plannen en organiseren

Netwerkdynamiek

Als leerplichtambtenaar krijg je te maken met veel netwerkpartners. Organisaties die landelijk werken, maar voornamelijk ook met regionale instanties.

Samenwerkingsverbanden primair en voorgezet onderwijs

Onderwijsconsulenten

Jeugdzorg Nederland (Jeugdbescherming)

Raad voor de Kinderbescherming

Openbaar Ministerie (politie)

GGD (Gemeente gezondheidsdienst)

Veilig Thuis (voor iedereen die te maken krijgt met huiselijk geweld (meldcode)

Een wijkteam of CJG

Informatie wijkteam:

Een wijkteam is een professioneel team dat wijkbewoners helpt als er vragen of zorgen zijn. Zij kunnen samen met ouders en kinderen vrijwillige hulpverlening inzetten. In een wijkteam zitten verschillende professionals, zoals maatschappelijk werk, ggz, jeugdhulpverlening enz. In iedere gemeente is dit anders georganiseerd.

Opdracht 7:

Bezoek de sites en zoek uit welke organisaties in jouw gemeente/regio werkzaam zijn.

Opdracht 8:

Zoek uit hoe in jouw gemeente de Sociale kaart eruitziet:

- Welke organisaties zijn in de regio te vinden en welke zorg is door de gemeente ingekocht?
- Hoe is de toeleiding naar de sociale teams georganiseerd binnen jouw gemeente?
- Is er een CJG (centrum jeugd en gezin) of een sociaal team?

Ethische dilemma's & morele complexiteit

1. ****Vertrouwelijkheid versus Meldingsplicht:****

Een leerplichtambtenaar komt vertrouwelijke informatie te weten over een gezin waarin sprake is van ernstige problemen, zoals huiselijk geweld of verwaarlozing. De leerplichtambtenaar staat voor het dilemma van het respecteren van de privacy van het gezin versus zijn / haar meldingsplicht om de veiligheid van het kind te waarborgen.

2. ****Belangen van het Kind versus Ouderlijke Autonomie:****

Een ouder weigert zijn / haar kind naar school te laten gaan vanwege religieuze of levensbeschouwelijke redenen, terwijl het kind zelf wel naar school wil. De leerplichtambtenaar staat voor het dilemma van het respecteren van de ouderlijke rechten en religieuze vrijheid, terwijl hij/zij ook het belang van het kind bij onderwijs en sociale ontwikkeling moet behartigen.

3. ****Grenzen van Interventie:****

Een leerplichtambtenaar staat voor de uitdaging van het bepalen van de juiste mate van interventie in een gezinssituatie waar meerdere problemen spelen, zoals langdurig verzuim, armoede, en gezinsconflicten. Het dilemma hierbij is het vinden van de balans tussen het bieden van ondersteuning en het respecteren van de autonomie van het gezin.

4. ****Culturele Diversiteit en Respect voor Verschillen:****

Een leerplichtambtenaar wordt geconfronteerd met een gezin van een andere culturele achtergrond waar andere opvattingen bestaan over onderwijs en opvoeding. Het dilemma hierbij is het respecteren van culturele verschillen en tegelijkertijd het waarborgen van het recht op onderwijs en gelijke kansen voor alle kinderen.

5. ****Conflict tussen Professionele Verantwoordelijkheid en Persoonlijke Overtuigingen:****

Een leerplichtambtenaar kan geconfronteerd worden met situaties waarin zijn/haar persoonlijke overtuigingen botsen met professionele verantwoordelijkheden, bijvoorbeeld in gevallen waarin de ambtenaar het niet eens is met het beleid van een school of de interpretatie van wetgeving.

1.8 Het onderwijs en de Leerplichtwet 1969

In de Leerplichtwet is opgenomen waar ouders en leerlingen zich aan moeten houden, maar er staat ook in opgenomen waar scholen zich aan dienen te houden. In artikel 21 van de LPW is opgenomen dat scholen schoolverzuim moeten melden.

Leerplichtwet 1969 Artikel 21

Artikel 21. Decentrale kennisgeving relatief verzuim

- *Indien een ingeschreven leerling van een school ten aanzien van wie deze wet van toepassing is, niet zijnde een school als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdelen 1 en 2, zonder geldige reden les- of praktijktijd heeft verzuimd en dit verzuim gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken in totaal zestien uren les- of praktijktijd bedraagt, geeft het hoofd van de school hiervan onverwijld kennis aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft.*
- *In de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, vermeldt het hoofd zo mogelijk mede het burgerservicenummer of onderwijsnummer van de jongere.*
- *Indien het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft zijn bevoegdheden op grond van deze wet heeft ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, vindt de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, plaats aan het orgaan dat daartoe volgens die gemeenschappelijke regeling is aangewezen.*

Artikel 21 Leerplichtwet 1969 in de praktijk:

Als een leerling 16 les- of praktijkuren heeft verzuimd in een periode van 4 weken dan is de school verplicht een verzuimmelding te doen bij DUO. Deze melding wordt doorgezet naar leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling. In de praktijk komt het ook voor dat de school eerder een melding doet bv bij 10 uren. Dit mag uiteraard als er bv. ernstige zorgen zijn over het welzijn van de leerling. Bv de leerling wordt onvoldoende ondersteund door ouders/verzorgers en dreigt het verkeerde pad op te gaan enz.

In het kader van preventief werken kan/mag de school ook eerder melden.

Er zijn vaak met de scholen afspraken gemaakt over wanneer ze een melding in het kader van preventie kunnen doen.

De scholen melden schoolverzuim bij DUO. In module 2 wordt dit verder behandeld. Neem zeker alvast een kijkje op de site van [DUO](#).

Opdracht 9:

Zoek via [deze link](#) de scholen in jouw gemeente/regio of jouw scholenpakket.

Samenwerking maakt het verschil

Een goede werkrelatie met de scholen is belangrijk. Door regelmatig (1 of 2x per schooljaar) in gesprek te gaan met de school en afspraken te maken over de samenwerking, bouw je aan een goede samenwerking en werkrelatie.

Afspraken over preventief werken door bijvoorbeeld een spreekuur in het leven te roepen of een ‘op-tijd-actie’, is dan onder andere onderwerp van je gesprek.

Zorg dat je inzichtelijk krijgt hoe het verzuimbeleid maar ook de zorgstructuur op school is vormgegeven. Deze informatie vind je veelal in de schoolgids of op de website.

Zorg dat je met de juiste personen aan tafel zit. Met de personen die invloed hebben op het verzuimbeleid maar zeker ook de uitvoering, want daar krijg je in je dagelijkse werk mee te maken.

Maak eerst een afspraak met de directie bijvoorbeeld om kennis te maken en, om samenwerkingsafspraken te maken of afspraken te bevestigingen die je voorganger heeft gemaakt. Daarna kun je gaan kennismaken met degene die de gemaakte afspraken tot uitvoering moet brengen. Bijvoorbeeld een verzuimmedewerker, zorgcoördinator, intern begeleider enz.

Een goede voorbereiding is het halve werk geldt ook hier! Doe vooronderzoek voordat je in gesprek gaat met de school. Mogelijk is er een schooldossier beschikbaar en zijn er al lopende afspraken met de school gemaakt, daar kun je dan mee verder gaan.

Gespreksonderwerpen

Wettelijk verzuim:

- Heeft de school een actueel intern verzuim- en meldprotocol, waarin wordt beschreven welke medewerker welke actie onderneemt in geval van verzuim van een leerling?
- Wettelijk verzuim (16 uur in 4 weken) moet gemeld worden. Bespreek wat de stappen zijn nadat er een melding is gedaan door de school.
- Is er behoefte aan een 'Op-tijd-actie'?
- Scholen moeten thuiszitters signaleren en tijdig melden bij leerplicht en bij het samenwerkingsverband. Dat geldt ook voor thuiszitters die ziek zijn gemeld. Bij DUO kan gemeld worden of er sprake is van Langdurig Relatief Verzuim (LRV) of overig verzuim: Langdurig ziek.
- Luxe verzuim: ongeoorloofde afwezigheid doordat de leerling buiten de schoolvakanties om op vakantie gaat.
- Beginnend verzuim (preventieve aanpak). Er kan preventief gemeld worden na overleg met school en indien blijkt dat de acties vanuit school geen positief resultaat opleveren.

Ziekteverzuim:

Bij langdurig of frequent ziekteverzuim komt de schoolloopbaan van de leerling in gevaar. Daarom is het belangrijk dat ziekteverzuim vroegtijdig wordt gesignaleerd, zodat op tijd de juiste aanpak wordt ingezet. Allereerst zijn ouders en school aan zet om het ziekteverzuim te laten eindigen.

- De school komt in actie zodra een leerling 7 aaneengesloten schooldagen of 4 keer in 12 schoolweken ziek is gemeld.
- Als het niet duidelijk is in hoeverre de leerling belast kan worden met onderwijs, kan de belastbaarheid van de leerling onderzocht worden door de school/jeugdarts van de GGD.
- Tevens heeft de school een zorgplicht. Dat betekent dat school verplicht is om bij langdurig ziekteverzuim onderwijs op maat aan te bieden.
- Advies en consult:
 - School voorzien van informatie omtrent beschikbare formulieren/protocollen
 - Verlofaanvragen
 - Vrijstellingen
 - Thuiszitters
 - Schorsen/verwijderen
 - Maatwerk in onderwijstijd
 - Aandacht voor overstap naar het voortgezet onderwijs

Passend onderwijs

Sinds 2014 is er een wettelijke verplichting voor het onderwijs om iedere leerling passend onderwijs te bieden, ook wanneer een leerling ondersteuning nodig heeft. Dit betekent dat de school zorgplicht heeft om de leerling een passende onderwijsplek te bieden, ook als de leerling extra ondersteuningsbehoefte heeft. Het samenwerkingsverband heeft samen met de school de verantwoordelijkheid om het onderwijsaanbod passend te maken.

Check onderstaande websites voor meer informatie:

[Wat is passend onderwijs](#)

[Onderwijs en zorg combineren binnen de wettelijke kaders](#)

[Experiment onderwijszorgarrangementen jan 2023](#)

[Uitleg passend onderwijs voor leerlingen en ouders](#)

[De zorgplicht van scholen en gemeenten - Schulinck](#)

Vermindering onderwijstijd

[Deze keuzehulp](#) kan jou, maar zeker ook de school, helpen om te bepalen wanneer er een ‘aanvraag tot vermindering onderwijstijd’ moet worden ingediend.

Check onderstaande websites voor meer informatie:

[Onderwijstijd regels en ruimte](#)

[Onderwijstijd \(onderwijsinspectie\)](#)

Schorsen en verwijderen

Als een leerling zich niet houdt aan de regels of afspraken van de school dan heeft de directie van de school de mogelijkheid om de leerling te schorsen en indien nodig te verwijderen.

Een schorsing houdt in dat de leerling tijdelijk niet wordt toegelaten tot de school en/of de lessen. Deze schorsing mag maximaal 5 schooldagen duren en dient schriftelijk door de school aan de ouders te worden bevestigd, inclusief de redenen of aanleiding voor de schorsing. Ouders hebben vervolgens de mogelijkheid om bezwaar in te dienen.

Redenen voor een schorsing kunnen zijn: agressief gedrag, zowel mondeling als fysiek gericht op docenten of medeleerlingen, waardoor de veiligheid van leerlingen en personeel niet langer kan worden gegarandeerd.

Een schorsing hoeft niet gemeld te worden bij de leerplichtambtenaar. Zowel bij een schorsing als bij een voornemen tot verwijdering dient de school de leerling te voorzien van huiswerk. Dit aspect wordt nog wel eens over het hoofd gezien of niet correct aangepakt. De leerplichtambtenaar heeft dan ook de taak om erop toe te zien dat dit correct wordt uitgevoerd.

Op de site van Inspectie van het Onderwijs en Ingrado vind je alle informatie over dit onderwerp:

Schorsen en verwijderen

Notitie Ingrado schorsen en verwijderen

Het onderwijs in Nederland

- Primair of basis onderwijs/speciaal basisonderwijs
- Voortgezet onderwijs (vmbo, mavo, havo, vwo)/voortgezet speciaal onderwijs/praktijkonderwijs
- Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)
- Hoger beroepsonderwijs (hbo)
- Universitair Onderwijs (uo)

Met hbo en uo krijg je als LPA niet te maken, deze studenten beschikken al over een startkwalificatie.

In Nederland bestaan er verschillende vormen van primair onderwijs (p.o.):

1. Regulier basisonderwijs

Het regulier onderwijs is voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar. Een kind is in Nederland vanaf 5 jaar leerplichtig, maar meestal gaan kinderen vanaf hun 4e verjaardag al naar de basisschool. Ze starten in groep 1 en krijgen tot en met groep 8 les volgens een vast weekrooster.

2. Speciaal basisonderwijs (sbo)

Sbo is voor kinderen die niet mee kunnen komen in het regulier basisonderwijs. Bijvoorbeeld door leerachterstand(en)- leer- of opvoedingsproblemen. Er worden dezelfde leerdoelen aangehouden als in het regulier onderwijs, echter wordt het aanbod van de lesstof aangeboden op een manier die rekening houdt met de situatie van het kind.

3. Speciaal onderwijs (so)

So is bedoeld voor kinderen die vanwege heftige problematiek geen passende plek binnen het regulier basisonderwijs of speciaal basisonderwijs kunnen vinden. Denk aan zeer moeilijk lerende kinderen, verstandelijk of lichamelijk beperkte kinderen of kinderen met ernstige problemen wat betreft hun gedrag en/of geestelijke gezondheid. Deze scholen hanteren niet dezelfde leerdoelen als het reguliere basisonderwijs of het speciaal basisonderwijs. Kinderen stromen meestal niet door naar het regulier voortgezet onderwijs, maar naar het voortgezet speciaal onderwijs.

Uitstroomprofiel arbeidsmarktgericht:

Deze leerlingen kunnen naar verwachting geen diploma behalen en worden voorbereid op een (beschermde) baan. De opleiding bestaat uit het aanleren van beroeps- en arbeidsmarktvaardigheden en een verplichte stage. Leerlingen stromen uit naar een vorm van arbeidsgericht of ontwikkelingsgerichte dagactiviteiten (uitstroomprofiel dagbesteding).

4. Voortgezet onderwijs (vo)

Na groep 8 van de basisschool gaan kinderen naar de middelbare school, het voortgezet onderwijs. De leerlingen zijn gemiddeld tussen de 12 en 18 jaar oud. We kennen verschillende niveaus, daar gaan we hieronder dieper op in.

Praktijkonderwijs

Dit is een 6 jaar durende opleiding voor een plek op de arbeidsmarkt. De leerlingen krijgen intensieve uitleg en begeleiding, en les in kleine groepen. Verder zijn er praktijkvakken in diverse richtingen en is er aandacht voor het aanleren van algemene vaardigheden zoals zelfredzaamheid, communicatievaardigheden, planmatig werken en werknemersvaardigheden.

Vmbo (voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs)

Dit is een 4-jarige opleiding die leerlingen voorbereidt op het mbo of een doorstroming naar de havo.

Er zijn 4 leerwegen:

- Basisberoepsgerichte leerweg (vmbo-bb of vmbo-basis):
Voorbereiding voor basisberoepsopleidingen van het mbo (niveau 2)
- Kaderberoepsgerichte leerweg (vmbo-kb of vmbo-kader):
Voorbereiding voor de vak- en middenkaderopleidingen van het mbo (niveau 3 en 4).
- Gemengde leerweg (vmbo-g of vmbo-gl):
Dit niveau is gelijk aan vmbo-tl en bereidt voor op de vak- en middenkaderopleidingen op niveau 3 of 4.
- Theoretische leerweg (vmbo-t of vmbo-tl) Deze leerweg bereidt voor op de vak- en middenkaderopleidingen op niveau 3 of 4. Met een diploma kan men ook naar de havo.

Wil je meer weten over de leerwegen, vakken en profielen in het vmbo?

Lees dan [**dit artikel**](#).

Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)

Dit is geen type onderwijs maar is aanvullend onderwijs aan vmbo-leerlingen van de basis- en soms kadergerichte leerweg. Het biedt leerlingen met een leerachterstand extra ondersteuning, zodat ze makkelijker hun diploma kunnen behalen. Lwoo kan plaatsvinden tijdens maar ook buiten de reguliere lessen en zelfs buiten de eigen school. Het wordt niet op alle scholen aangeboden.

Onderwijsconcepten en brede scholen

Er zijn ook (basis)scholen met een onderwijsconcept. Zij geven les vanuit bepaalde ideeën over opvoeding en onderwijs. Een aantal voorbeelden:

- Montessori
- Dalton
- Jenaplan
- Vrijescholen

Zowel openbare scholen als scholen voor bijzonder onderwijs, kunnen vanuit een onderwijsconcept lesgeven. Er zijn ook brede scholen. Zij combineren onderwijs met andere voorzieningen zoals sport- of muziekles, naschoolse opvang, huiswerkbegeleiding etc. Op sommige brede scholen krijgen leerlingen extra taallessen en/of kunnen ouders een opvoedingscursus volgen. Soms kunnen ook buurtbewoners naar een inburgeringscursus.

Voortgezet speciaal onderwijs (vso)

Leerlingen op het vso zijn even oud als leerlingen op het voortgezet onderwijs (vo) maar vso valt onder het primair onderwijs. Op het voortgezet speciaal onderwijs zitten voornamelijk kinderen die vanuit het speciaal onderwijs doorstromen. Net zoals op het speciaal onderwijs, verschillen de leerdoelen van deze scholen van de leerdoelen op reguliere middelbare scholen. Op welk niveau leerlingen hun diploma kunnen halen, hangt af van de ernst van de problematiek bij de leerling. Zo haalt een deel van de scholieren op het voortgezet speciaal onderwijs een vmbo-diploma en volgt daarna nog een opleiding. Maar er zijn ook scholieren met zeer ernstige problematiek die net het vso overgaan naar dagbesteding.

Er zijn 3 richtingen in het vso (voortgezet speciaal onderwijs), dit zijn de uitstroomprofielen. De school dient voor de leerling een ontwikkelperspectief (OPP) op te stellen. De 3 uitstroomprofielen:

- **Uitstroomprofiel arbeid:** Dit profiel is gericht op leerlingen die na het vso aan het werk gaan.
- **Uitstroomprofiel vervolgonderwijs:** Leerlingen die naar verwachting een vmbo, havo of vwo diploma kunnen behalen. Ze kunnen doorstromen naar een vervolgonderwijs, bijvoorbeeld het mbo.
- **Uitstroomprofiel dagbesteding:** Dit profiel is voor leerlingen die na het VSO dagbesteding zullen volgen (geen betaald werk en geen vervolgonderwijs).

Hoger algemeen voorgezet onderwijs (havo)

De havo duurt 5 jaar en bereidt leerlingen voor op het hoger beroepsonderwijs. Na het examen kan men ook naar het mbo of vwo. Er is meer ruimte voor verdieping van de lesstof dan op het vmbo en de leerlingen op de havo moeten meer zelfstandig werken.

In de bovenbouw kiezen havoleerlingen één van de volgende vier profielen:

1. Cultuur en maatschappij
2. Economie en maatschappij
3. Natuur en gezondheid
4. Natuur en techniek

Meer informatie over de havo lees je [hier](#).

Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo)

Het vwo duurt 6 jaar en bereidt leerlingen voor op een universitaire studie. Men kan na afronding van het vwo ook naar het hbo. Aan het einde van het derde jaar kunnen de leerlingen kiezen uit 4 profielen, deze zijn hetzelfde als op de havo.

Er zijn twee stromingen binnen het vwo:

1. Atheneum is de reguliere vwo-opleiding met 15 vakken in de onderbouw en 8 examenvakken.
2. Gymnasium is een vwo-opleiding met als extra vakken Latijn, Grieks en klassieke culturele vorming.

Meer informatie over het vwo lees je [hier](#).

Tweetalig onderwijs (tto)

Tto is een stroming binnen het voortgezet onderwijs. Leerlingen en leraren op een tto-school spreken Engels bij vakken als geschiedenis, aardrijkskunde, biologie en gymnastiek. Het Engels is dus niet alleen de taal waarin de leraar de stof uitlegt, maar ook de taal waarin de leraar met leerlingen communiceert. Iedere tto-docent is dus ook een beetje een taaldocent. De leerlingen spreken onderling ook Engels.

Op middelbare scholen die tto aanbieden, wordt in de onderbouw ten minste de helft van de vakken in het Engels gegeven. In de bovenbouw ligt dat percentage lager, op zo'n 25%. Scholen moeten namelijk wel voldoen aan de reguliere exameneisen van de Nederlandse overheid. Leerlingen in het tweetalige onderwijs doen mee met het reguliere Nederlandse eindexamen en krijgen een vwo-, havo- of vmbo-diploma. Tto-leerlingen op havo- en vwo-niveau krijgen daarbovenop nog een International Baccalaureaat (IB)-certificaat voor het vak Engels of een Cambridge International (CI)-certificaat voor het vak Global Perspectives en een ander vak naar keuze (van de vakken in het Engels zijn gegeven).

Meer informatie over tweetalig onderwijs lees je [hier](#).

Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)

Het onderwijs dat aansluit op het vmbo (voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs). Het bereid voor op een specifiek vak of beroep. Er zijn meer dan 500 opleidingen. Het mbo kent 4 niveaus:

Niveau 1: Entree opleiding.

Niveau 2: Basisberoepsopleiding voor uitvoerend praktisch werk.

Niveau 3: Vakopleiding tot zelfstandig beroepsbeoefenaar.

Niveau 4: Middenkader en specialistenopleiding.

Meer informatie over mbo-opleidingen lees je [hier](#).

Voortgezet algemeen volwassenonderwijs (vavo)

De vavo is een afkorting van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs. Op de vavo kunnen volwassenen een vmbo-theoretische leerweg-, havo- of vwo-diploma of deelcertificaten voor bepaalde schoolvakken halen. De vavo is bedoeld voor mensen van 18 jaar en ouder. Deze volwassenen hebben bijvoorbeeld geen middelbare schooldiploma gehaald, ze willen een hoger middelbare schooldiploma behalen, of ze willen voor bepaalde vakken een deelcertificaat halen voor hun vervolgopleiding. De vavo valt officieel onder het mbo en wordt daarom door mbo-instellingen aangeboden.

De praktijk: Leerlingen die 16 of 17 jaar zijn en die gezakt zijn, kunnen eventueel een diploma via het vavo-onderwijs halen. Ze hoeven dan alleen de vakken te volgen waar ze een onvoldoende voor hebben behaald. Deze leerlingen blijven dan wel ingeschreven staan op de eigen middelbare school maar kunnen dan met de zgn. Rutte regeling, onderwijs volgen op de VAVO. De middelbare school blijft verantwoordelijk voor de leerling

Opdracht 10:

Zoek van de scholen uit jouw pakket op internet informatie over:

- Welke denominatie deze heeft (scholen kunnen hun onderwijs inrichten naar een levensbeschouwelijke visie of onderwijsfilosofie).
- Heeft de school een verzuimprotocol (staat misschien in de schoolgids)?
- Heeft de school een zorgprotocol?
- Welke onderwijsvormen/richtingen heeft de school (dus niveaus)?
- Hoe is de samenstelling van het team en met wie kun je te maken krijgen als leerplichtambtenaar?
- Is er een schooldossier beschikbaar?
- Welke afspraken zijn er gemaakt over de samenwerkingen. Bijvoorbeeld met de GGD-jeugdarts of over spreekuren?
- Hoe gaat de school om met schorsen en verwijderen van leerling?
- Is dit beschreven en voldoet het aan de wet-/regelgeving?

Yes! De eerste module zit er op!
Helemaal super, daar mag je trots op zijn.
Kort samengevat heb je in deze module geleerd:

- De MAS en de Leerplichtwet 1969 zijn je startpunt!
- De leerplichtambtenaar heeft wettelijke en preventieve taken.
- Werk vanuit je kracht, niet vanuit je macht!

Heb je nog vragen op het einde van deze module? Stel ze dan in de community of tijdens een van de Q&A's. Op de volgende pagina's staan nog een aantal handige bijlagen.

Wij wensen je heel veel succes en plezier met module 2!

Bijlage 1: Afkortingen

LPA	Leerplichtambtenaar
AV	Absoluut verzuim
AB	Ambulante begeleider
BO	Basisonderwijs
SBO	Speciaal basisonderwijs
BOL	Beroeps opleidende leerweg = voltijdsopleiding
BBL	Beroepsbegeleidende leerweg = deeltijdsopleiding
CJG	Centrum jeugd en gezin
DUO	Dienst uitvoering onderwijs
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
HAVO	Hoger algemeen voorgezet onderwijs
Ib'er	Intern begeleider (basisonderwijs)
JB	Jeugdbescherming
KB	Kinderbijslag
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
PO	Primair onderwijs = basisonderwijs
RV	Relatief verzuim
RMC	(Regionaal meld- en coördinatiefunctie) nu Doorstroompunt
SWV	Samenwerkingsverband
SMW	Schoolmaatschappelijk werker
SO	Speciaal onderwijs
TB	Trajectbegeleider
VAVO	Voortgezet algemeen volwassenonderwijs
VSO	Voortgezet speciaal onderwijs
VMBO	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs)
VSV	Voortijdig schoolverlater
VO	Verzuimoverzicht
VO	Voortgezet onderwijs
VWO	Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs.

Bijlage 2: Alle links (bronnen) op een rij

- [Leerplichtwet 1969](#)
- [startkwalificatie](#)
- [Leerwegen - KiesMBO](#)
- [Doorstroompunt-regio's](#)
- [Ingrado](#)
- [Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#)
- [De MAS schoolverzuim lossen we samen op](#)
- [De MAS](#)
- [De MAS in de praktijk](#)
- [Samenwerkingsverbanden primair en voorgezet onderwijs](#)
- [Onderwijsconsulenten](#)
- [Jeugdzorg Nederland](#)
- [Raad voor de Kinderscherming](#)
- [Veilig thuis](#)
- [DUO](#)
- [scholen in de regio](#)
- [wat is passend onderwijs \(Rijksoverheid\)](#)
- [Onderwijs en zorg combineren binnen de wettelijke kaders \(Ingrado\)](#)
- [Experiment onderwijszorgarrangementen jan 2023 \(Ingrado\)](#)
- [Onderwijstijd regels en ruimte](#)
- [onderwijstijd \(onderwijsinspectie\)](#)
- [keuzehulp onderwijstijd](#)
- [schorsen en verwijderen \(Inspectie van het Onderwijs\)](#)
- [notitie Ingrado schorsen en verwijderen](#)
- [montessori](#)
- [dalton](#)
- [jenaplan](#)
- [vrijescholen](#)
- [Hoe zit het vmbo in elkaar? | Onderwijsloket](#)
- [Hoe zit het VMBO in elkaar](#)
- [Hoe zit de HAVO in elkaar](#)
- [Hoe zit het VWO in elkaar](#)
- [Kies MBO](#)

Bijlage 3: Overzicht opdrachten

Opdracht 1:

Informeer bij je gemeente naar de ambtsinstructie en neem deze goed door.

Opdracht 2:

Google BOA en zie wat je kunt vinden over BOA bevoegdheden en opleidingen. Ga jij de BOA opleiding volgen?

Opdracht 3:

Informeer naar de preventieve taken die bij jouw gemeente zijn vastgelegd. Zijn er protocollen of werkafspraken gemaakt met scholen (samenwerkingspartners)?

Opdracht 4:

Het kost even tijd maar het is zeker noodzakelijk om de MAS volledig door te nemen.

Opdracht 5:

Zoek op jouw intranet het organogram en vindt de afdeling of onderdeel waar jouw functie als leerplichtambtenaar onder valt. Ga op zoek naar beleidsonderdelen die betrekking hebben op jouw afdeling. Hierdoor krijg je goed zicht op de gemeentelijke opdracht die er ligt. Met welke andere gemeenten is er samenwerking? Misschien wel op het gebied van leerplicht? Hoe lopen de lijntjes en weet in ieder geval wie de wethouders zijn van jouw gemeente? Iedere gemeente heeft tegenwoordig een soort van Intranet waar alle gemeentelijke informatie kan worden gevonden.

Opdracht 6:

informeer bij je leidinggevende wanneer jouw beëdiging zal plaatsvinden.

Opdracht 7:

Bezoek de sites en zoek uit welke organisaties in jouw gemeente/regio werkzaam zijn.

- [Jeugdzorg Nederland](#)
- [Raad voor de Kinderscherming](#)
- [Samenwerkingsverbanden primair en voorgezet onderwijs](#)
- [Onderwijsconsulenten](#)
- [Veilig thuis](#)

Opdracht 8:

Zoek uit hoe in jouw gemeente de Sociale kaart eruit ziet.

- Welke organisaties zijn in de regio te vinden en welke zorg is door de gemeente ingekocht.
- Hoe is de toeleiding naar de sociale teams georganiseerd binnen jouw gemeente?
- Is er een CJG (centrum jeugd en gezin) of een sociaal team.

Opdracht 9:

Zoek via link de scholen in jouw gemeente/regio.

- [scholen in de regio](#)

Opdracht 10:

Zoek de scholen uit je pakket op internet en lees de informatie over:

- Welke denominatie deze heeft. (Scholen kunnen hun onderwijs inrichten naar een levensbeschouwelijke visie of onderwijsfilosofie).
- Heeft de school een verzuimprotocol? (Staat misschien in de schoolgids)
- Heeft de school een zorgprotocol?
- Hoe is de samenstelling van het team en met wie kun je te maken krijgen als LPA?
- Welke onderwijsvormen/richtingen heeft de school (dus niveaus)?

We gaan er vanuit dat jij het binnen 2 maanden deze online opleiding kunt afronden, mocht dit niet lukken, de filmpjes blijven na het afronden van de opleiding nog 1 maand beschikbaar. Mocht dit niet voldoende zijn, laat het ons dan even weten.

We wijzen je erop dat deze leeromgeving exclusief voor jou toegankelijk is. Om de kwaliteit en veiligheid van het leerproces te waarborgen, is je inlogaccount gekoppeld aan jouw IP-adres.

Het lesmateriaal (online video en werkboeken) zijn alleen voor jouw persoonlijk gebruik en mag niet worden gedeeld met anderen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Opleiding leerplicht professional

www.leerplichtacademie.nl

info@leerplichtacademie.nl

Copyright Leerplichtacademie 2024.
Alle rechten voorbehouden

Bron:

www.wetten.nl

www.ingrado.nl

www.duo.nl

www.onderwijsinspectie.nl

KVK 4334331